

BIJBELSTUDIE

"Vrouwen, ambt en bediening"

Door Henk

Ver dit onderwerp is reeds veel geschreven en nagedacht. De meningen zijn dan ook sterk verdeeld over dit onderwerp en voor zover ik kan inschatten terecht. De bijbelgedeelten die worden aangehaald (1 Kor. 14:34 e.v. en 1 Tim. 2:11 e.v.) om de vrouw van enige dienstbaarheid binnen de gemeente te weren van wat volgens de traditie typisch mannelijke taken zouden zijn, zijn teksten die tot de moeilijkste behoren van de bijbel qua tekst, vertaling, uitleg en culturele achtergrond. Aan de andere kant is de huidige trend in de maatschappij er de oorzaak van dat dit onderwerp opnieuw zo in de belangstelling is komen te staan. Op zich positief, vind ik. Hierdoor schiet de rol die de vrouw krijgt toebedeeld soms wel eens te ver door en worden mannen nu wel eens achtergesteld. Dat kan nu ook weer niet de bedoeling zijn. Wat de juiste bijbelse visie is weet ik niet, want daar heb ik op dit moment niet genoeg kennis, wijsheid en inzicht voor. Ik wil proberen datgene wat volgens de bijbel (bijna) vaststaat en waar veel twijfel over de juiste uitleg van bijbelgedeelten bestaat, weer te geven. Daarna wil ik graag wat voor mijn gevoel de juiste weg is met jullie delen.

Wat (bijna) vaststaat

Het lijkt me goed om eerst vast te stellen waarover de discussie in elk geval niet hoeft te gaan. Het is mijns inziens vanzelfsprekend dat man en vrouw volstrekt gelijkwaardig zijn in Christus (Gal 3:27 e.v.) en dat gelovige vrouwen evenzeer gaven hebben ontvangen van Christus als mannen. Rom. 12:3, 1 Kor. 12:7 en Ef. 4:7 maken geen onderscheid tussen mannen en vrouwen. In het nieuwe testament worden een aantal concrete voorbeelden van de dienst van zusters temidden van de ge-

lovingen gegeven. Hanna, een profetes, diende God in de tempel (Luk. 2:36 e.v.). Vrouwen getuigen temidden van vergaderde gelovigen (Luk. 24:9-11,22 e.v.), Piscilla en Aquila (volgens de beste handschriften in deze volgorde) leggen Apollos de weg van God nauwkeuriger uit (Hand. 16:40; Kol. 4:15). Fébe is 'dienares' van de gemeente te Kenchreeën (Rom. 16:1); het woord 'diakonos' is hetzelfde woord als voor 'diaken' in Fil. 1:1 en 1 Tim. 3:8,12, maar hoeft niet hetzelfde te beteken als wat we nu met het woord 'diaken' bedoelen. Vrouwen worden ook met nadruk 'medearbeiders' van Paulus genoemd (Rom. 16:3; vgl. Rom. 16:2,6,12; Fil. 4:3).

Het 'bidden' dat in 1 Kor. 11:5 genoemd wordt staat naast 'profeteren'. Daarom staat het nagenoeg vast dat dit hardop bidden betekent. Evenmin kan enige discussie over 1 Kor. 14:34 e.v. eraan voorbijgaan dat in 1 Kor. 11 uit niets blijkt, dat de verzen 1-16 zich zouden beperken tot gelegenheden buiten de gemeentelijke samenkomsten om, of tot gelegenheden waarbij alleen vrouwen en kinderen aanwezig waren. Sterker nog, even tevoren (10:16 e.v., 21) en direct aansluitend (11:17-34) spreekt Paulus ook over de gemeentelijke samenkomsten. Het lijkt er op dat Paulus hier juist alleen over profetie binnen de gemeentelijke samenkomsten spreekt; was daar plaats voor de dochters van Philippus (Hand. 21:9) of niet? Het is trouwens maar de vraag of Paulus ooit onderscheid heeft gemaakt tussen 'officiële gemeentelijke samenkomsten' en huissamenkomsten van enkele gelovigen. Hier is in het verleden wel discussie over geweest, maar op basis van de schrift is het niet mogelijk om hier definitieve conclusies uit te trekken. Hoogst waarschijnlijk maakte Paulus hier geen onderscheid tussen. Ik vraag me wel eens af in hoeverre het verschil tussen 'officiële gemeentelijke samenkomsten' en huissamenkomsten later door ons in de schrift is gelegd. Is het werkelijk mo-

gelijk om vanuit Gods woord, te verklaren dat hier serieus een onderscheid gemaakt wordt? Of is dit een dwaalleer?

Scheppingsopenbaring

Vaak wordt er gerefereerd aan de scheppingsopenbaring in dit soort kwesties. Daar wordt dan gesteld dat we in dit soort kwesties niet alleen naar de schrift, maar ook naar de openbaring van God in de 'natuur' moeten luisteren. Als we dan kijken naar de 'natuur', dan kunnen we niet ontkennen dat er geen enkele gave is die mannen kunnen bezitten, die ook niet bij vrouwen kan voorkomen. Natuurlijk zijn er wel psychische verschillen tussen mannen en vrouwen, waardoor bepaalde gaven meer bij mannen en andere meer bij vrouwen voorkomen. Ik denk dat zulke verschillen ook ten dele cultuur bepaald zijn en niet alleen met aanleg op basis van het geslacht te maken hebben.

Dan mogen we ons afvragen waarom God al deze gaven aan zusters schenkt, als zij in het gemeentelijk leven nauwelijks de gelegenheid krijgen deze uit te oefenen. In eerste instantie zijn de gaven die God geeft bedoeld tot opbouw van de gemeente. Gaat er, als we vrouwen verbieden hun gaven, en mijns inziens daarmee de door God aan hen opgedragen taken, uit te oefenen niet veel verloren van de gemeenteopbouw die God voor ons in gedachten had? Zou iemand kunnen stellen dat God die aan zusters gaven geeft, dat diezelfde God deze zusters verbiedt om deze gaven uit te oefenen? Ik weet uit eigen ervaring dat sommige zusters het woord van God goed kunnen uitleggen, maar sommige christenen willen 1 Tim. 2:11 e.v. zo verklaren dat die zusters dat beslist nergens ooit mogen doen. Toch geeft de schrift voorbeelden van zusters die de schrift uitleggen, of zelfs het volk van God richten (Zie Richteren). Ook wordt er duidelijk gemaakt dat

BIJBELSTUDIE

zusters zullen profeteren (Hand. 2:17) in de eindtijd. Profeteren zonder onderworpenheid aan de leiders van een kerk is overigens niet goed. 'Zo spreekt de Heer' van John Bevere gaat hier dieper op in. We kunnen rustig aannemen dat het hier ook om profeteren gaat in de gemeente. Misschien is het goed om ons idee van scheppingsorde en 'natuur' nog eens te toetsen aan de werkelijke bijbelse definities die hier voor staan.

Moeilijke schriftgedeelten

Tot de meest aangehaalde schriftgedeelten behoren 1 Kor. 11 en 14 en 1 Tim. 2:11 e.v. Ook zijn dit stellige uitspraken die maar op 1 manier zijn uit te leggen, namelijk de juiste manier. Het probleem is echter dat deze teksten tot de moeilijkste en meest onduidelijke teksten behoren in de bijbel. Daarnaast zijn de teksten geschreven aan mensen die zich in een complexe culturele achtergrond bewegen. Er zijn in de loop der tijd zoveel verschillende standpunten ingenomen over deze teksten dat het niet mogelijk is om op basis van deze twee teksten een bindende uitspraak te doen over vrouwen in de gemeente. Het is goed om te beseffen dat ook wij vanuit ons eigen kader kijken naar deze teksten. Schriftuitleg is namelijk nooit volledig neutraal. Hebben wij bijvoorbeeld een achtergrond waar zusters absoluut moeten zwijgen, dan zullen we automatisch de uitleg van 1 Kor. 11 en 14 dat vrouwen absoluut dienen te zwijgen in de gemeentelijke samenkomst aannemelijker vinden, dan dat vrouwen ook hun taak hebben in de samenkomst. Stel nu dat iemand uit een samenleving komt waarbij vrouwen volstrekt gelijkwaardig zijn aan mannen. Dan is het niet aannemelijk dat deze persoon kiest voor de schriftuitleg dat de vrouw absoluut moet zwijgen in de gemeente. Daarom is het goed, om, voordat we ons een mening proberen te vormen over dit onderwerp, onszelf te onderzoeken op de kleur van onze bril en na te

gaan welke invloed onze cultuur en achtergrond op ons heeft gehad. Ook bestaat er het gevaar dat we in wetticisme vervallen door een te stellige mening omdat dit volgens ons zo moet zijn.

Mijn mening

Persoonlijk denk ik dat we de afgelopen millennia veel onderwijs, kennis, inzicht en wijsheid zijn misgelopen doordat we vanuit ons mannelijk ego de vrouw hebben verboden op gelijkwaardige manier in Christus deel te nemen aan de gemeentelijke samenkomst. Daarmee is het gevolg van de zondeval zoals genoemd in Gen. 3:16d maar al te zeer werkelijkheid geworden. Ik denk dat het goed is als wij mannen onszelf onderzoeken op onze cultuurgebonden ideeën over vrouwen en mannen en nagaan hoe deze ideeën zich gevormd hebben. Misschien is het wel goed om daarna God te vragen of we een bijbels beeld hiervoor in de plaats mogen krijgen. Het lijkt me goed als vrouwen dit ook doen. Ook is het goed om onze motieven om een ambt of bediening uit te oefenen te onderzoeken. Als we naar een bediening streven vanwege pijn, afwijzing, wedijver, trots, verdriet of hoogmoed lijkt het me niet verstandig om deze bediening te claimen. Als God een bediening voor een man of een vrouw heeft zal God daar ook de roeping voor geven en die roeping op Zijn tijd bevestigen. Op basis van de bijbel lijkt het me waarschijnlijk dat het oudstenambt is uitgesloten voor vrouwen. Voor de rest staan volgens mij alle ambten en bedieningen open voor vrouwen. Met oudstenambt bedoel ik het ambt zoals dat in de bijbel wordt weergegeven, namelijk het waken over het geestelijk klimaat binnen de kerk en de gemeente geestelijk beschermen. Dat heeft bijbels gezien niets met spreken en onderwijzen te maken, maar puur met geestelijk leiderschap.

Wel is het goed voor zowel een man als een vrouw om in de gaten te houden dat de bijbelse prioriteit, in deze volgorde, is: God, gezin, werk, kerk en eventuele andere bezigheden. Als een bediening een prioriteit die hoger op het bijbelse prioriteitslijstje staat in de verdrukking brengt dan is het goed om God te bevragen of dat werkelijk Zijn wil is. Ook denk ik dat het goed is om samen, als man en vrouw, achter de bediening te staan.

LITERATUUR:

George en Dora Winston 'Vrouwen in de gemeente van Christus'

A.J. Köstenberger, T.R. Schreiner en H.S. Baldwin 'Women in the Bible'

J. Piper en W. Grudem 'Recovering biblical Manhood and Womanhood'

A.N. Hendriks, A. van Veen-Vrolijk, G. Velema-Drent, W.J. Ouweeneel: 'Vrouwen, ambt en dienst'

Er zijn nog veel meer werken verschenen over dit onderwerp. Om dat allemaal door te lezen is nogal veel werk, maar de bovenstaande boeken wil ik graag aanraden om eens door te lezen. Vooral mensen die een uitgesproken mening, negatief of positief, hebben over dit onderwerp en dit ook voor waarheid (willen/durven) verkondigen. Voordat ik dit schreef heb ik deze boeken gelezen en ook de bijbel enkele keren doorgelezen. Niet zozeer specifiek met het oog op dit onderwerp, maar om God beter te leren kennen. De mening die ik eigenlijk heb is ongeveer wat Ouweeneel schreef in 'Vrouwen, ambt en dienst'. Ik heb dan ook veel van hem aangehaald.

Henk van Weeren